

INTERVJU Z VELEPOSLANICO REPUBLIKE SLOVENIJE V IRANU, KRISTINO RADEJ
- čebelarska revija Pishroo, maj 2020 -

Ob osebnih čestitkah za svetovni dan čebel bi želeli zvedeti kateri so največji dosežki tega dogodka za državo Slovenijo, tri leta zatem, ko ga je OZN razglasila za mednarodni praznik?

Najlepše hvala za čestitke, vendar želim izpostaviti, da svetovni dan čebel pripada celotnemu človeštvu, vključno z organizacijo Pishroo, s katero Veleposlaništvo Republike Slovenije v Teheranu odlično sodeluje pri dogodkih vezanih na čebelarstvo, zaradi česar se vam iz zahvaljujemo.

Pomembno je poudariti, da je razglasitev svetovnega dne čebel uspeh Slovenije kot celote, več vladnih in nevladnih institucij ter diplomacije, v tesni povezavi s tem, da so čebele tema, glede katere imajo države po svetu enotno mnenje in ki nagovarja ter predlaga rešitve za največje globalne probleme, kot je zagotavljanje prehranske varnosti za svetovno prebivalstvo, ki je še dodatno ogroženo zaradi epidemije COVID-19.

Za razumevanje odnosa Slovencev do čebelarstva ter pobud in rešitev, ki jih posredujemo širši svetovni skupnosti, se je potrebno zavedati, da Slovincem pomeni čebelarstvo način življenja. Slovenija je majhna, 2 milijonska evropska država, kjer je vsak izmed 200 prebivalcev čebelar - to je štirikrat več kot v celotni Evropski uniji.

To je tudi eden izmed razlogov, da se v Sloveniji število čebeljih družin povečuje, medtem ko se po svetu v povprečju manjša. Tudi ob spremembah v naši državi, tako na političnem, gospodarskem in kulturnem področju, smo večinoma ohranili tradicijo družinskega čebelarstva. Pri čemer ne stremimo izključno k velikemu pridelku medu, temveč ohranjamo sonaravno bivanje s čebelami, katere spoštujemo, jim pomagamo ter nikakor izključno ne izkoriščamo kot proizvajalke medu, kot je na žalost primer v preveč državah.

Niti pandemija koronavirusa ni zmanjšala zavzetosti Slovenije za ohranitev čebel. Ob sprejetju ukrepov za omejevanje širjenja okužb je slovenska vlada čebelarje imenovala za nepogrešljive delavce ter jim omogočila gibanje po državi, s tem neomejen dostop do svojih panjev. Zavedamo se namreč, da nimajo čebele nepogrešljive vloge le pri zagotavljanju prehranske varnosti, temveč tudi pri uravnoteženju ekosistemov in so ključnega pomena za njihovo ohranitev.

Na kakšen način bo Slovenija obeležila svetovni dan čebel glede na razmere ob pandemiji koronavirusa, ki omejuje prireditev, strokovna srečanja in množična druženja?

Zaradi pandemije COVID-19 bo letošnja tretja mednarodna obeležitev Svetovnega dne čebel potekala virtualno, pod naslovom "Angažiraj se". Organizatorji dogodka želijo opozoriti predvsem na pomen angažiranosti in dejanj držav, organizacij, raziskovalnih in izobraževalnih ustanov, civilne družbe, zasebnega sektorja, kmetov, čebelarjev in posameznikov pri ohranjanju čebel in drugih opraševalcev. Dogodek bosta nagovorila generalni direktor FAO

Qu Dongyu in slovenska ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Aleksandra Pivec.

V Sloveniji bo obeležitev svetovnega dne čebel, skladno z razmerami ob epidemiji, potekala v organizaciji Čebelarke zveze Slovenije, s sodelovanjem Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in ostalih udeležencev.

Tudi letos se želi s svetovnim dnevom čebel opozoriti širšo javnost na dejstvo, da so čebele izredno pomembne za naše preživetje na celotnem planetu, saj so v mnogih državah in regijah zelo ogrožene zaradi različnih vzrokov, predvsem podnebnih sprememb. Čebele potrebujejo čist zrak, vodo in čisto okolje. Če bomo okolje ohranili do te mere, da čebele lažje preživijo, bomo tudi mi živeli v bolj zdravem okolju. Najpomembnejše pa je, da se moramo vsi zavedati, da je vloga posameznika pri ohranjanju čebel in drugih opráševalcev bistvenega pomena.

Ali lahko ocenite pomen razglasitve svetovnega dne čebel za ohranitev čebel po celem svetu?

Podobno kot v Iranu, so čebelarji v Sloveniji zelo cenjeni ter imajo pomemben vpliv tudi v političnem prostoru. Dejavnosti Slovenske čebelarke zveze, ustanovljene leta 1873, segajo od organiziranja pouka čebelarstva v šolah, do kampanje za promocijo tradicionalnega, slovenskega medenega zajtrka leta 2007 in svetovnega dneva čebel leta 2017.

V letih, ko so postajale vremenske spremembe po svetu vse bolj nepredvidljivo, so slovenski čebelarji pričeli razmišljati in delovati globalno. Začeli so se zavzemati za čebele po celem svetu, pri čemer so pridobili veliko podporo za izgradnjo mednarodne koalicije. Po treh letih lobiranja je Generalna skupščina OZN leta 2017 soglasno razglasila 20. maj za svetovni dan čebel.

Z vsakoletno obeležitviijo svetovnega dneva čebel se opozarja na bistveno vlogo čebel in drugih opráševalcev pri ohranjanju zdravja ljudi in planeta. Vladam, organizacijam, civilni družbi in državljanom se nudi priložnost, da sprejemajo ukrepe, ki bodo zaščitili opráševalce in njihov življenjski prostor, izboljšali njihovo številčnost in raznolikost ter podprli trajnostni razvoj čebelarstva.

Svetovni dan čebel je bil razglašen 20. maja, na dan ko je bil rojen Anton Janša, slovenski čebelar, pionir sodobnega čebelarstva in eden največjih strokovnjakov za čebele. Janšo je avstrijska cesarica Marija Terezija imenovala za stalnega učitelja čebelarstva na novi Čebelarški šoli na Dunaju. Poznan pa je postal še pred njegovo smrtjo leta 1773. Po letu 1775 so morali vsi državni čebelarški učitelji učiti čebelarstvo po njegovi vsebini in metodi poučevanja.

Poleg tega je maj mesec bujnega razvoja čebel in narave na severni polobli, na južni polobli pa je to jesenski čas, ko se pobirajo čebelji proizvodi in začne sezona uporabe medu in medenih izdelkov.

Ali Veleposlaništvo Republike Slovenije v Iranu tudi letos načrtuje posebne aktivnosti ob svetovnem dnevu čebel?

Na žalost smo dejavnosti, ki jih je veleposlaništvo načrtovalo maja in spomladi morali prestaviti na poznejši čas. Upamo, da se bodo razmere vezane na epidemijo COVID-19 kmalu izboljšale do te mere, da bomo lahko izvedli najpomembnejše projekte v drugi polovici leta. Predvidevamo, da jih bodo lahko pričeli izvajati konec avgusta ali septembra.

Aktivnosti bodo usmerjene predvsem na promocijo čebelarstva in zaščito opraševalcev ter načrtovano sodelovanje na mednarodni strokovni ravni. Projekti so ciljno usmerjeni trenutno v dve skupini:

- izobraževanje afganistanskih beguncev o osnovah čebelarstva in praktično usposabljanje;
- strokovna podpora čebelarjem in mednarodno sodelovanje.

Kljub pandemiji COVID-19 njihovega obsega ne nameravamo občutno zmanjšati, temveč posamezne projekte združiti. Podobno kot v preteklem letu, poleg slovesnosti povezanih z obeležitvi svetovnega dne čebel načrtujemo:

- pripravo tradicionalnega slovenskega medenega zajtrka za najmlajše učence in učenke izbranih teheranskih osnovnih šol;
- nadaljevanje projekta izobraževalnih delavnic v okviru poklicnega usposabljanja iz čebelarstva za otroke afganistanskih beguncev v Iranu, s čemer bodo afganistanske deklice prejele primerna znanja s katerimi si bodo olajšale samostojno življenje v Iranu ali ob vrnitvi v domovino;
- organizacijo predavanj slovenskih strokovnjakov iz področja čebelarstva, ki bodo v Teheranu slušatelje seznanili s tradicionalnimi metodami slovenskega čebelarstva in naslovili problematiko bolezni čebel;
- promocijo Slovenske čebelarske akademije, kjer so iranski čebelarji izkazali veliko zanimanje za pridobitev novih čebelarskih znanj, praks in tehnoloških rešitev;
- spodbujanje ostalih oblik sodelovanja med strokovnjaki na področju čebelarstva, združenji iz obeh držav in poslovnimi subjekti, ki bodo imeli priložnost za navezavo tesnejših stikov na strokovnih prireditvah v Sloveniji in Iranu.

Ob tem upamo, da bo v Iran lahko prispel slovenski čebelarski strokovnjak, podpredsednik Apimondie dr. Peter Kozmus, ki je bil primoran zaradi izbruha epidemije koronavirusa odpovedati sodelovanje na čebelarskem kongresu letošnjega januarja v Karaju.

Aprila je Veleposlaništvo, v sodelovanju v WFP, FAO in NVO Sequa načrtovalo izvedbo izobraževalnih tečajev za afganistanske begunce v taborišču Sarvestan, v provinci Fars. Projekt bi bil poleg izobraževanja na področju čebelarstva, pomemben tudi za izboljšanje življenjskih in finančnih pogojev beguncev. Vendar smo bili pričetek projekta, ki zajema tudi postavitev večjega čebelnjaka, zaradi aktualnih razmer primorani prestaviti na kasnejši čas.

Ob letošnjem Mednarodnem kongresu iranskih čebelarjev je bil sklenjen sporazum o sodelovanje med Iransko čebelarsko zvezo in Čebelarsko zvezo Slovenije. Ali lahko prosim poveste kaj sporazum obsega in na kakšen način bo implementiran?

Bila sem počaščena, da sem se lahko v vlogi častne govornice udeležila Mednarodnega kongresa iranskih čebelarjev v Karaju, kjer sem med ostalim prevzela pismo o nameri sodelovanja med Čebelarsko zvezo Slovenije in Iransko čebelarsko zvezo. Menim, da je Kongres dolgoročno načrtal smernice nadaljnjega razvoja iranskega čebelarstva, njegovega vpetja v mednarodno okolje ter uspešno izvedel različna strokovna predavanja.

V svojem nagovoru sem izrazila zadovoljstvo nad razvojem iranskega čebelarstva v zadnjih letih, kjer se strokovne institucije in državni organi prizadevajo tesneje povezati z mednarodno skupnostjo, s čemer se ponujajo številne priložnosti za dvostransko in multilateralno sodelovanje. V tem kontekstu je bilo v zadnjih letih okrepljeno sodelovanje med Slovenijo in Iranom na različnih segmentih čebelarstva, s poudarkom na strokovnem izobraževanju, izvajanju učinkovitega zdravstvenega nadzora, prenosu novih spoznanj, metod in tehnologij na širšem področju čebelarstva, kot tudi pri podpori sprejemanja nove zakonodaje in sodobnih tržnih pristopov. S tem namenom bo organiziranih več predavanj slovenskih strokovnjakov v Iranu, kot tudi omogočeno dodatno izobraževanje iranskih čebelarjev na Slovenski čebelarski akademiji.

Ob zaključku otvoritvene slovesnosti sem imela čast prevzeti pismo o nameri med Čebelarsko zvezo Slovenije in Iransko čebelarsko zvezo. S sporazumom sta se zvezi dogovorili za sodelovanje pri izmenjavi tehničnih znanj in izkušenj na vseh področjih čebelarstva, organizaciji strokovnih izobraževalnih delavnic, izmenjavi izkušenj pri izvozu čebeljih izdelkov, izmenjavi izkušenj glede opreme in tehnologije ter organizaciji seminarjev in skupnih aktivnosti na področju čebelarstva.

Iskreno upam, da bosta Slovenija in Iran uspela izkoristiti priložnosti, ki se jima ponujajo pri skupnem sodelovanju na področju čebelarstva. V ta namen bo tudi Veleposlaništvo Republike Slovenije v Teheranu namenjal veliko pozornost temu področju, kajti ugotavljamo, da je pripravljenost izredno velika na obeh strani, ne le med uradnimi predstavniki obeh držav, temveč tudi regionalnimi združenji, posamezniki in ostalimi organizacijami.